

พระราชบัญญัติ

ธนาคารเพื่อการสหกรณ์

พุทธศักราช 2486

ในพระปรมาภิไธยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล

คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

(ตามประกาศประธานสภาผู้แทนราษฎร

ลงวันที่ 4 สิงหาคม พุทธศักราช 2480

และวันที่ 16 ธันวาคม พุทธศักราช 2484)

ชาติชาย ทัฬหยากร

ปรีดี พนมยงค์

ตราไว้ ณ วันที่ 26 กุมภาพันธ์ พุทธศักราช 2486

เป็นปีที่ 10 ในรัชกาลปัจจุบัน

9 มีนาคม 2486   ราชกิจจานุเบกษา   เล่ม 60 ตอนที่ 14

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติว่า สมควรถัดตั้งธนาคาร
เพื่อการสหกรณ์ขึ้นในราชอาณาจักร

จึงมีพระบรมราชโองการให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดย
คำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติ
ธนาคารเพื่อการสหกรณ์ พุทธศักราช 2486”

มาตรา 2 ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศใน
ราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา 3 ในพระราชบัญญัตินี้

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตาม
พระราชบัญญัตินี้

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการธนาคาร
เพื่อการสหกรณ์

มาตรา 4 ให้จัดตั้งธนาคารขึ้น เรียกว่า “ธนาคารเพื่อ
การสหกรณ์” เพื่อทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางแห่งการเงินของ
สหกรณ์ โดยประกอบธุรกิจอันพึงเป็นงานธนาคารตาม

บทแห่งพระราชบัญญัตินี้และพระราชกฤษฎีกา ออกตามความ
ในพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 5 ให้ธนาคารเพื่อการสหกรณ์เป็นนิติบุคคล

มาตรา 6 ให้กำหนดทุนของธนาคารเพื่อการสหกรณ์
เป็นจำนวนสิบล้านบาทแบ่งออกเป็นหุ้น หนึ่งแสนหุ้น มี
มูลค่ากำหนดหุ้นละหนึ่งร้อยบาท

มาตรา 7 ให้สหกรณ์ทุกสหกรณ์ถือหุ้นในธนาคารเพื่อ
การสหกรณ์ ส่วนหุ้นที่หลือห้ามบุคคลอื่นเป็นผู้ถือ นอก
จากรัฐบาล การถือหุ้นให้ปฏิบัติตามระเบียบและเงื่อนไขซึ่ง
กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกา

มาตรา 8 เงินสำรองของธนาคารเพื่อการสหกรณ์ ให้
ประกอบด้วยเงินสำรองขั้นต่ำซึ่งตั้งไว้เพื่อขาดทุน และ
นอกจากนี้จะให้เงินสำรองประเภทอื่นเพื่อความประสงค์
แต่ละอย่างโดยเฉพาะก็ได้ ตามแต่คณะกรรมการจะตั้งไว้
โดยสะสมขึ้นด้วยการจ่ายจากกำไรสุทธิในปีหนึ่ง ๆ

มาตรา 9 เงินสำรองขั้นต่ำนั้น ให้สะสมขึ้นด้วยการ
จ่ายจากกำไรสุทธิในปีหนึ่ง ๆ เป็นจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละ

9 มีนาคม 2486   ราชกิจจานุเบกษา   เล่ม 60 ตอนที่ 14

ข้อสิบห้าแห่งคำโรสุทธิ พายหลั ที่ได้กันเงินไว้แล้วสำหรับ
 ราชจ่ายซึ่งนายธนาคารยอมกันเงินไว้จ่ายตามปรกติ

มาตรา 10 ให้ธนาคารเพื่อการสหกรณ์ตั้งสำนักงาน
 แห่งใหม่ในพระนคร และจะตั้งสาขาหรือตัวแทนขึ้น หน่ที่
 อื่นใดในราชอาณาจักรก็ได้

มาตรา 11 ให้คณะกรรมการอันประกอบด้วย ผู้อำนวยการ
 รองผู้อำนวยการ และกัมการอีกห้า นาย เป็นผู้ควบคุม
 และดูแลโดยทั่วไปซึ่งกิจการของธนาคารเพื่อการสหกรณ์

ให้ผู้อำนวยการและรองผู้อำนวยการเป็นประธานและ
 รองประธานแห่งคณะกรรมการโดยตำแหน่งตามลำดับ

มาตรา 12 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเสตราธิการเป็นผู้
 อำนวยการ และนาย เป็นสหกรณ์เป็นรองผู้อำนวยการ
 โดยตำแหน่ง

ส่วนกัมการอื่นให้ผู้อ่อนประชุมกันเลือกตั้งขึ้น และ
 ให้ชู้ในตำแหน่งมีกำหนดเวลาและตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้
 ในพระราชกฤษฎีกา

มาตรา 13 การกำหนดกิจการที่ปวงที่จำเป็นหรือสมควร
เพื่อปฏิบัติให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ ให้กำหนดโดย
พระราชกฤษฎีกา

กล่าวโดยฉพาะ พระราชกฤษฎีกาอาจกำหนดข้อความ
ดังต่อไปนี้

- (1) กิจการในหน้าที่และความรับผิดชอบของคณะ
กัมการ
- (2) ธุรกิจประเภทต่าง ๆ ที่อนุญาตให้ธนาคาร
เพื่อการสหกรณ์ประกอบได้
- (3) ธุรกิจประเภทต่าง ๆ ที่ห้ามมิให้ธนาคารเพื่อ
การสหกรณ์ประกอบ
- (4) อำนาจและหน้าที่ของผู้จัดการ
- (5) อำนาจและหน้าที่ของผู้สอบบัญชีที่คณะกัมการ
เลือกตั้งขึ้น
- (6) ระเบียบการเกี่ยวกับการถือหุ้นและการโอนหุ้น
- (7) สิทธิของผู้ถือหุ้น
- (8) ระเบียบการเกี่ยวกับการประชุมผู้ถือหุ้น
- (9) หลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการให้กู้ยืมเงิน

๑ มีนาคม 2486   ราชกิจจานุเบกษา   เล่ม 60 ตอนที่ 14

(10) การแบ่งกำไร และเงินปันผล

มาตรา 14 ให้ธนาคารเพื่อการสหกรณ์ได้รับการยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีเงินได้ ภาษีโรงค้า และภาษีการธนาคาร ตามประมวลรัษฎากร

มาตรา 15 การเลิกธนาคารเพื่อการสหกรณ์ จะทำได้ก็แต่โดยพระราชบัญญัติ

มาตรา 16 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

จอมพล ป. พิบูลสงคราม

นายกรัฐมนตรี